

Π ρ ο θ ή κ ε ς

Επιμέλεια: Είρηνη Μπέλλου

«ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ RUTKA» - Η ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΗΣ «ΠΟΛΩΝΕΖΑΣ ΑΝΝΑΣ ΦΡΑΝΚ» ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

«Το Ημερολόγιο της Rutka» είναι η συγκινητική μαρτυρία μιας δεκαεταόχρονης εβραίοπούλας από το Βελζίν. Το βιβλίο καταγράφει τους τελευταίους μήνες της ζωής της στο γκέτο. Με το ναζιστικό κλοιό να σφίγγει διαρκώς γύρω

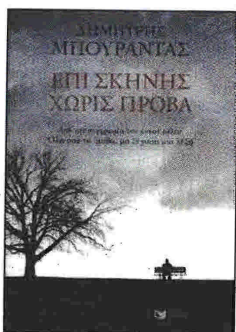

της, οι περίπου εξήντα χειρόγραφες σελίδες του ημερολογίου αντανακλούν ολόκληρο το σύμπαν ενός κοριτσιού που ζει στη σκιά του θανάτου. Η αφύπνιση της γυναικείας φύσης, οι πρώτοι έρωτες, οι πλάνες, οι φίλιες, οι ζήλιες και οι καβγάδες καταγράφονται με κάθε λεπτομέρεια εν μέσω εκπομπών και υπό το κράτος του φόβου, του τρόμου και του θανάτου. Όλα αυτά δεν αποτελούν μόνο μια συγκινητική, ανθρωπινή και ιστορική μαρτυρία της ζωής και του θανάτου της Rutka, αλλά και δεκάδων χιλιάδων εφήβων, αγοριών και κοριτσιών, που υπήρξαν θύματα του Ολοκαυτώματος. Λίγες μέρες πριν εκπομπεί, η Rutka έγραψε το ημερολόγιό της στο σπίτι όπου ζούσε και ενημέρωσε σχετικώς την Πολωνέζα φίλη της Stanislawa Sapinska, που ήταν λίγο μεγαλύτερη από αυτήν. Και η Sapinska φύλαξε τη μαρτυρία αυτή επί 60 χρόνια, για να τη μοιραστεί σήμερα πλέον με όλο τον κόσμο. Το βιβλίο αποτελεί πιστό αντίγραφο του ημερολογίου και διανθίζεται με φωτογραφίες της οικογένειας Laskier.

«ΕΠΙ ΣΚΗΝΗΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΒΑ» ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑΝΤΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Στο βιβλίο αυτό παρουσιάζονται γνώσεις από τις κοινωνικές επιστήμες που ο συγγραφέας θεωρεί χρήσιμες για το θέατρο της ζωής μας, με δοκιμακό αλλά απλό και εκλαϊκευμένο λόγο, προσωπικές ιστορίες, μεταφορές, παραβολές και παραδείγματα. Οι δύσκολες και επικίνδυνες καταστάσεις που βιώνουμε σήμερα ως κοινωνία προσδιορίζουν άμεσα την προσωπική μας ζωή και απαιτούν από τον καθένα μας, με τρόπο επιτακτικό πλέον, να οξύνουμε

την πολιτική νοημοσύνη μας ώστε να κάνουμε σωστές πολιτικές επιλογές για μας και για το μέλλον των παιδιών μας. Ο συγγραφέας παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο και δομημένο σύνολο γνώσεων

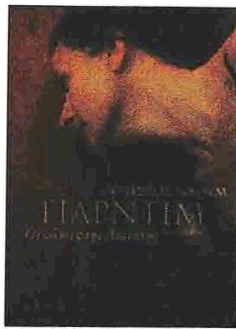

υπαρξιακής, νοητικής, κοινωνικής και πολιτικής νοημοσύνης. Γνώσεις που μας βοηθούν ουσιαστικά να αξιοποιήσουμε το μυαλό μας, να κατανοήσουμε σε βάθος τον εαυτό μας, το νόημα της ζωής, τα όνειρα, τις αξίες, τις προτεραιότητες, τους στόχους και τους τρόπους επίτευξής τους. Το βιβλίο αποτελεί μια πύλη για να ζούμε μια αυθεντική ζωή, να δημιουργούμε το πεπρωμένο μας και να αναπτύσσουμε σωστές ανθρώπινες σχέσεις, ώστε να πραγματοποιήσουμε τις δυνατότητές μας και να κληροδοτήσουμε έναν καλύτερο κόσμο. Ταυτόχρονα, ο συγγραφέας μάς προσφέρει ένα πλαίσιο ιδεών που μας βοηθούν να οξύνουμε την πολιτική μας νοημοσύνη, να κάνουμε σωστές πολιτικές επιλογές, αφού μέσω αυτών καθορίζουμε τις πολιτικές, τη λειτουργία της δημοκρατίας, την πορεία της χώρας και κατά συνέπεια τις δικές μας «τύχες». Ένα μέρος αυτών των ιδεών συνιστά ένα ιδεολογικό «μανιφέστο» για ένα εναλλακτικό και πιο ανθρωπινό οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό σύστημα, ενώ ένα άλλο μέρος αποτελεί ένα πλαίσιο πολιτικής για μια διαφορετική πορεία ανάπτυξης και διεξόδου της χώρας μας από την πολυπλευρή κρίση.

«ΓΙΑΡΝΤΙΜ» ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΝΑΟΥΜ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

Ένα μυθιστόρημα για τη Μικρασία, τους θρύλους και τους μύθους της Ανατολής. Αρχές του 20ού αιώνα. Ένα πολύχρωμο μοσαϊκό λαών και ανθρώπων ζει στη Μικρασία. Βυθισμένοι στην καθημερινότητά τους, δεν αντιλαμβάνονται τα σύννεφα που κρύβουν τον ουρανό της, καθώς οι Νεότουρκοι ακονίζουν τα μαχαίρια και οι Σύμμαχοι ορίζουν τα ζάρια της μοιρασιάς. Σε αυτό το αβέβαιο κλίμα, μια ελληνική οικογένεια και οι άνθρωποι που την περιστοιχίζουν βιώνουν τη δική τους συγκλονιστική ιστορία ακολουθώντας το κιόματ.

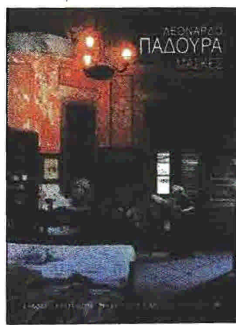
Στο λιμάνι και στην προκυμαία της Σμύρνης, στα σοκάκια της, στα παλιά αρχοντικά, αλλά και στις φυλακές και στα πορνεία της, όλοι πασχίζουν να εκπληρώσουν όνειρα και φλογίζονται διαρκώς από τα πάθη.

Όταν όμως ξεσπά η συμφορά, οι συγκρούσεις με τον εαυτό τους μετουσιώνονται σε αγωνία για τους αγαπημένους τους και μια λέξη πλέον μένει για να στοιχειώσει για πάντα τις ψυχές τους.

«ΜΑΣΚΕΣ» ΤΟΥ ΛΕΟΝΑΡΔΟ ΠΑΔΟΥΡΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

Το πτώμα ενός δολοφονημένου τραβεστί στην Αβάνα δεν είναι συνηθισμένο εύρημα. Τα πράγματα γίνονται πιο περίπλοκα για τον υπολοχαγό του Τμήματος Ανθρωποκτονιών Μάριο Κόντε, που έχει αναλάβει την υπόθεση, όταν διαπιστώνει ότι ο νεκρός είναι γιος ενός ευπόληπτου διπλωμάτη και βετεράνου της Επανάστασης. Η διακριτικότητα που

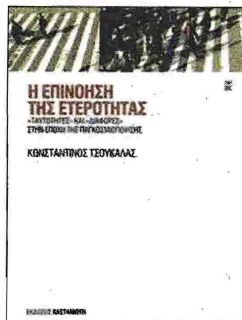

απαιτείται δυσχεραίνει τις κινήσεις του Κόντε, ενώ ταυτόχρονα όλη η αστυνομική υπηρεσία -και ο ίδιος- βρίσκεται στο στόχαστρο του Τμήματος Εσωτερικών Υποθέσεων, γεγονός που κάνει ακόμα πιο δύσκολο κάθε βήμα του Κόντε στην αγαπημένη του πόλη, την Αβάνα, η οποία αλλάζει με ραγδαίο ρυθμό εκείνο το καυτό καλοκαίρι του 1989, λίγο πριν η Κούβα βυθιστεί στην κρίση της Ειδικής Περιόδου. Ο

Κόντε αρχίζει μια περιπέλτηση που τον οδηγεί στους δαιδαλούς ενός κόσμου -του κόσμου της ομοφυλόφιλης κοινότητας της Κούβας- ο οποίος, έχοντας υποστεί στιγματισμό και διώξεις, έχει μάθει να κρύβει ό,τι μπορεί να τον θέσει σε κίνδυνο. Όσο ψάχνει, ο Κόντε αντιλαμβάνεται όλο και περισσότερο ότι βρίσκεται μπροστά σε ένα παιχνίδι προσωπείων. Όλοι έχουν κάτι να κρύψουν, ωστόσο λίγο λίγο οι μάσκες αρχίζουν να πέφτουν και η έκπληξη που καρδοκεί στο τέλος θα ανατρέπει τα πάντα.

«Η ΕΠΙΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ» ΚΑΙ «ΔΙΑΦΟΡΕΣ» ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΟΥΚΑΛΑ

Όλες οι θεμελιώδεις αξιακές προδιαγραφές της νεωτερικότητας βρίσκονται σε συνεχή και εκρηκτική μετατόπιση. Θα μπορούσε κανείς να μιλήσει και για μετάλλαξη. Όλες οι μεγάλες λέξεις και έννοιες αλλάζουν. Μεταμορφώνονται. Καθόλου τυχαία, η ελευθερία γίνεται «δικαίωμα

στην αυτοδιαφοροποίησή», η ισότητα «ισότητα ατομικών ευκαιριών», η πρόοδος «οικονομική μεγιστοποίηση». Όσο για την αλληλεγγύη και την αδελφότητα, αυτές παραμένουν στα αζήτητα. Και οι μεταλλάξεις δεν είναι ποτέ αθώες. Έτσι, η αφηνία εισβολή του «δικαιώματος στη διαφορά» και του «πολιτιστισμού» στο προσκήνιο δεν μπορεί να αυτονομηθεί από τα κοινωνικά και ιδεολογικά της συμφραζόμενα. Τα νέα αιτήματα βρίσκονται σε ευθεία συνάρτηση με τις παρενέργειες της παγκοσμιοποίησης, την κατάρρευση των κλειστών πολιτικών οντοτήτων, την αποδυνάμωση των σταθερών εθνικών ταυτοτήτων και την αποσάθρωση του Κράτους Πρόνοιας. Το γεγονός ότι το «δικαίωμα στη διαφορά» φαίνεται να αποσυνδέεται από την κοινωνική δικαιοσύνη και το δικαίωμα στην άμεση επίβλεψη δεν είναι λοιπόν τυχαίο. Για όσον καιρό η καταξίωση της ελεύθερης επιλογής αποδυναμώνεται από την υλικότητα των επιβιωτικών αναγκών όλων δίχως εξαίρεση των αδιευκρίνιστων, το όνειρο για έναν καλύτερο κόσμο παραμένει ανοιχτό και ανολοκλήρωτο.

Επιμέλεια: Τίνα Ξυρουποπούλου

Και τούτη τη χρονιά ο φίλος εικαστικός Κώστας Ευαγγελάτος μάς έστειλε το καλαίσθητο συλλεκτικό επιτοίχιο ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ του για τη νέα χρονιά, που περιέχει τις ΑΛΙΚΤΥΠΕΣ ΦΟΡΜΕΣ -SEA SHAPEN FORMS- ART EST. Το ημερολόγιο περιέχει χαρακτηριστικές συνθέσεις του ευρηματικού δημιουργού, ο οποίος έχει ζωγραφίσει με

μελάνι πάνω σε ξύλα ομιλεμένα από τη θάλασσα που βρισκεί σε παραλίες του Ιονίου.

Η έκθεσή του αυτή έχει ταξιδέψει από την Πινακοθήκη στη Villa ΡΟΔΟΠΗ, στην Κεφαλονιά, μέχρι το εξωτερικό αλλά και σε πόλεις της Ελλάδας.

Η επικ. καθηγήτρια της Ιστορίας της Τέχνης στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και μέλος της ΑΙΣΑ Δώρα Φ. Μαρκάτου

Κατά Ευαγγελάτον Ημερολόγιο 2011

επισημαίνει πολύ εύστοχα, μεταξύ άλλων, σε κείμενό της με τίτλο «Η εικαστική δράση ως αντίδοτο στη φθορά»: «Ανήσχο πνεύμα στη μακρόχρονη πορεία του στην τέχνη, ο Κώστας Ευαγγελάτος μάς έχει συνηθίσει να θητεύει σε διαφορετικά καλλιτεχνικά ρεύματα και να πειραματίζεται με διάφορα υλικά. Ο στέρεος καλλιτεχνικός οπλισμός του του εξασφαλίζει τη δυνατότητα να κινείται με άνεση από το νεορεαλισμό στην εννοιολογική τέχνη, από την παραστατικότητα στην αφαίρεση, από τις γεωμετρικές στις λυρικές χρωματικές συνθέσεις, από το τελάρο στις κατασκευές και από τα παραδοσιακά εικαστικά είδη στην εφήμερη τέχνη.

Αφορμή για το νέο του εγχείρημα του προσέφεραν σανίδια σε ποικίλα ακανόνιστα σχήματα και διαφορετικά μεγέθη, τα οποία με οικολογική ευαισθησία περισυνέλεξε από τις ακτές της Κεφαλονιάς και της Κέρκυρας. Τα άχρηστα αυτά φυσικά υλικά από τον παραδαρμό τους με τα κύματα έχουν γίνει λεία, έχουν απολέσει κάθε οξεία ακμή, έχουν αποκτήσει μάζα κρουστή και απτικά ευχάριστη και με την υφή και τα σχήματά τους ερεθίζουν τη δημιουργική φαντασία. Καθώς έχουν υποστεί την επεξεργασία της ίδιας της φύσης, οι αχειροποίητες επιφάνειές τους μπορούν να μετασχηματισθούν σε καλλιτεχνικές συνθέσεις, γιατί το εμποτισμένο με αλμύρα σώμα τους αποτελεί ένα υπόστρωμα πρόσφορο για εικαστική παρέμβαση και για νέα αισθητική εμπει-

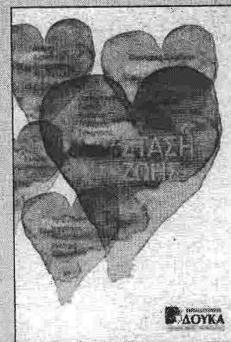
ρία. Είναι, δηλαδή, ένα έτοιμο υλικό, που το μόνο που προϋποθέτει για να μετασχηματισθεί σε έργο τέχνης είναι η βούληση του καλλιτέχνη, η ποιητική του διάθεση και η ευρηματικότητά του. Ως έμπειρος καλλιτέχνης και στα χνάρια της ντανταϊστικής λογικής, που πρώτη δίδαξε το σεβασμό των ταπεινών καταλοίπων της ανθρώπινης ζωής, ο Κώστας Ευαγγελάτος επιδεικνύει αντίθετα προ τη διαδικασία αποσύνθεσης που θα επέφερε ο χρόνος και δίνει στα σπαράγματα που εξέβρασε η θάλασσα μια νέα ταυτότητα.

Το Ημερολόγιο είναι έκδοση του εκ Θεσσαλονίκης οίκου ARTLINE AND GENNESIS και περιλαμβάνει στον επίλογο το ποίημα «Εγκάρσια πτήση» του Κώστα Ευαγγελάτου, από την ανέκδοτη ποιητική συλλογή του, αποσπάσματα του οποίου και σας δίνουμε (1 και II στίχος):

I
Ποιος άραγε μπορεί να σημάδεψει στους ιστούς του γαλαξία να μπει στη δίνη των χρωμάτων της αυγής και στο μαβί φαράγγι της αβύσσου; Ποιος άραγε μπορεί να δει των αστεριών την ιδιένεια σήψη να νιώσει την ταχύτητα του νου και το γαλάζιο φως της αφθαρσίας;

Επανάσταση ζωής

Όπως κάθε χρόνο έτσι κι εφέτος λάβαμε το πολύτιμο πόνημα των Εκπαιδευτηρίων Δούκας, με τίτλο «Επανάσταση ζωής - Άλμα ποιότητας». Ανελλιπώς από το 1977 μέχρι σήμερα τα Εκπαιδευτήρια κάθε χρόνο εκδίδουν ένα αξιόλογο και χρησιμότητα βιβλίο. Τούτη τη φορά περι-

λαμβάνει «κομμάτια» αξιόλογων επιστημόνων, Ελλήνων και ξένων, που αναφέρονται στις ανθρώπινες αξίες: την ΕΥΤΥΧΙΑ, την ΤΙΜΙΟΤΗΤΑ, την ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, την ΕΛΠΙΔΑ, την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, τη ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ, την ΗΘΕΛΙΑ, την ΑΙΣΙΟΔΟΣΙΑ, την ΕΠΙΜΟΝΗ, την ΥΠΟΜΟΝΗ, τον ΑΥΤΟΣΕΒΑΣΜΟ, το ΗΘΟΣ, την ΕΝΤΙΜΟΤΗΤΑ και τόσα άλλα. Όπως αναφέρει και ο γενικός διευθυντής των Εκπαιδευτηρίων, μαθηματικός Ιωάννης Δούκας, μεταξύ άλλων στον πρόλογο του «ως λαός θα παρακμάσουμε αν εφη διάχυτο πνεύμα παθητικότητας και ερανηχασμού αντικαταστήσει την πρωτοβουλία και τη δημιουργία πρωτότυπων έργων».

Τ. Σ.

Άκρη δεν έχει η ευρηματικότητα του BAR BAR, κατά κόρον Κώστας Παναγιωτόπουλος, ευφύεστατου και πανέξυπνου δημοσιογράφου και συγγραφέα. Δεν μπορώ να μην τον αναφέρω, γιατί μου έστειλε υπέροχες ευχετήριες κάρτες για τις γιορτές. Αυτές, λοιπόν, ήταν εικονογραφημένες με TAMATA -EX VOTOS RETABLOS- άγνωστα και ανέκδοτα μέχρι σήμερα, που ανήκαν στους βραβευμένους με Νόμπελ Λογοτεχνίας Miguel Angel Asturias (1967) και Pablo Neruda (1971), αλλά και σε συλλογές άλλων προσωπικοτήτων από τη Λατινική Αμερική. Τα TAMATA αυτά εκτέθηκαν στην Ελληνοαμερικανική Ένωση και αγοράζονται θα εκτεθούν στο Μουσείο της Ελληνικής Συλλογής Νόμπελ. Πολλές ευχαριστίες για την παραχώρηση των TAMATAΩΝ εκφράζει ο Κώστας Παναγιωτόπουλος στον πρόεδρο και ιδρυτή του Μουσείου Νόμπελ, καθηγητή Γεώργιο Σ. Μάρκου. Τα τάματα αυτά γραμμένα στα ισπανικά.

Και έρχομαι τώρα στο πρωτότυπο -δεν θα μπορούσε να ήταν και αλλιώς φυσικά- κείμενο της κάρτας του BAR BAR:

«2011

Μ' ένα τέτοιο τάμα θα γίνει το μεγάλο θαύμα.

Τίνα μας,

Η χαρά παντού χωρά

Μα και η λύπη δεν μας λείπει,

Κι ενώ μόνο η τρώικα τρώει καλά,

Εγώ μαζί με τις ευχές μου για τη νέα χρονιά,

Ευχές με τάματα από τον BAR BAR

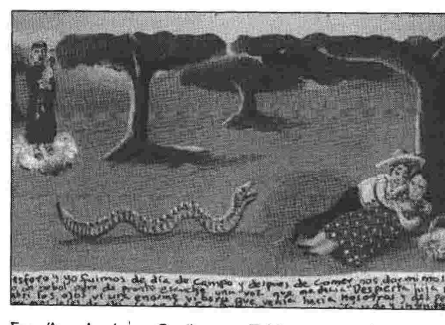

Ευχαριστήριο τάμα στην Παρθένο της Ζαροράν: «Χάρη στη Virgen de Zorapan, εμείς και τα πουλιά της φάρμας βρήκαμε το κουράγιο να αντιμετωπίσουμε έναν επικίνδυνο λύκο και όλοι μαζί τον τρέψαμε σε φυγή»

Σας δίνω τάματα μαγικά.

Η ψυχή στα ύψη ηχεί.

Του λαού τα οράματα,

Στον Άγιο Αντώνιο: «Ο φίλος μου Τελέσφορο κι εγώ κοιμήμασταν μια μέρα στην εξοχή. Στον ύπνο μου άκουσα μια φωνή να μου λέει: «Σύπνα, κόρη μου, ξύπνα». Σηκώθηκαμε εγκαίρως και καταφέραμε να αποφύγουμε ένα επικίνδυνο φίδι. Ήταν ο Άγιος Αντώνιος που μας ξύπνησε και μας έσωσε. Τον ευχαριστούμε»

Φτάνουν στον θεό με τάματα.

Και κάνουν αλήθεια τα παραμύθια.

Μ ένα τέτοιο τάμα, θα γίνει το μεγάλο θαύμα».